

Oponentský posudek na bakalářskou práci **Renaty Balogové: Archeozoologie středověkých studen.**

Předložená práce má rozsah 38 stran většího množství tabulek a obrázků. Přílohy obsahují další tabulku a několik fotografií. Seznam použité literatury čítá 27 položek.

Téma předložené práce je pro běžného zoologa neobyčejně exotické. Archeozoologie je nicméně standardní složkou komplexního archeologického výzkumu a přináší cenné poznatky o životě příslušných etnik a societ. Jinou otázkou představuje, zda jsou výsledky archeozoologie zajímavé také pro zoologii respektive zoology. Zde – na rozdíl od archeobotaniky – je odpověď spíše záporná. Archeozoologie se soustřeďuje téměř výlučně na velká domácí zvířata. Přináší tedy cenné poznatky o procesech domestikace, tato problematika je však jen velmi úzkým a velmi specifickým odvětvím zoologie. Bylo by zajímavé vědět, zda je tento stav dán tím, že se na archeologických lokalitách jiný materiál než domácí zvířata neobjevuje, či zda uniká pozornosti – neboť archeology zajímají pouze volové a krávy. Je nicméně pravděpodobné, že se obě příčiny doplňují, což podle mne představuje výzvu jak stávajícím archeozoologům tak především těm, kteří se jimi stát hodlají.

To ovšem neznamená, že by neměly vznikat tradičně zaměřené práce a že jejich výsledky by se mohly či dokonce měly bagatelizovat. Je podivuhodné kolik střípků o životě středověké Prahy přináší analýza kostí z jedné staroměstské studny – což bylo náplní předložené práce.

Pro bakalářskou práci považuji zvolené téma – komplexní archeozologickou analýzu jedné drobné lokality – za velmi vhodné. Autorka se na něm mohla naučit – na znalosti a zkušenosti náročnému – určování materiálu, stejně jako základům jeho zpracování a interpretace. Nicméně by mě přece jen více potěšilo, kdyby nebyla zvolena lokalita, kde použitá metoda sběru předem vylučovala uchování kostí drobných zvířat – trénink mohl být poněkud komplexnější.

Úvod práce je mimořádně stručný, neboť obsahuje pouze zdůvodnění významu studen a obdobných drobných lokalit pro archeozologický výzkum středověkých měst. Je otázkou, zda nemohla být zařazena i rešerše stávajících prací věnovaných této problematice a to nejen z našeho území. Z hlediska autorčina odborného růstu by byl snad ještě účelnější důkladný rozbor metod používaných pro popis archeozologického materiálu. V této souvislosti by mne zajímalo, nakolik se v archeozoologii uplatňují genetické metody jeho identifikace? Je zjevné, že by mohly značně rozšířit možnosti jeho využití.

Zpracování výsledků je velmi důkladné a alespoň na první pohled také neméně pečlivé. Autorka zřejmě využila všechny standardní postupy popisu kvantitativní i kvalitativní skladby archeozologického materiálu. Při podrobnějším čtení jsem ovšem narazil na některé nejasnosti, přičemž připouštím že na vině může být i má minimální znalost problematiky. Především by mne zajímalo, co vlastně znamenají relativní hmotnostní odchylky v tabulkách 4.4., 4.6.-4.10? Metodika mi poučení nepřinesla. Neméně záhadná je pro mne náplň „Odhadu velikostní podobnosti jedinců skotu...“ na obrázku 4.12. a v tabulce 4.5. Některé obrázky a tabulky nesplňují požadavek samovysvětlitelnosti, na vině je především hojné používání záhadných zkratk. Z věcné stránky mě zaujal jeden detail. Napadá autorku, proč v materiálu téměř zcela chybí obratle?

Kapitola diskuse svojí stručností odpovídá úvodu. Je mi jasné, že velikost získaného materiálu neumožňuje odvážnější interpretace, nicméně srovnání s jinými pracemi mohlo být podrobnější. Z obrázku 4.12. mimochodem plyne, že jakýsi další materiál byl získán i v okolí studované lokality. Proč nebyl pro srovnání využit? Autorka konstatuje, že se druhová skladba „fauny“ její studně značně liší od jiných lokalit. Byl bych rád, kdyby se pokusila při obhajobě zaspokulovat o příčinách. Nemýlím-li se, je dominantní postavení skotu v středověké kuchyni opravdu nečekané. Stranou autorka ponechává výsledky věkové a velikostní analýzy. Jak se ty shodují se středověkým standardem? Pokud tuším, existuje k této problematice rozsáhlá literatura.

